

Toezichtvisie en toezichtkader van Raad van Toezicht Stichting OZHW voor PO en VO

1. Inleiding

De Raad van Toezicht (hierna: RvT) van de “Stichting OZHW voor PO en VO” (hierna: OZHW) stelt zich ten doel integraal en onafhankelijk toezicht te houden op het functioneren van de organisatie in het algemeen en het college van bestuur in het bijzonder. Dit document maakt expliciet hoe de RvT actief toezicht wenst te houden.

Met de *toezichtvisie* geeft de RvT aan wat het doel van de raad is, waartoe het toezicht dient, wat wordt verstaan onder kwalitatief goed toezicht en namens wie en met het oog op welke belangen de raad toezicht houdt.

In het *toezichtkader* geeft de raad, op basis van zijn toezichtvisie, aan op welke onderwerpen toezicht wordt gehouden en de wijze waarop hij het toezicht uitoefent.

2. Toezichtvisie OZHW voor PO en VO

2.1. Doel van de Raad van Toezicht OZHW voor PO en VO

Het doel van de RvT is om te bewaken en te bevorderen dat voor ieder kind het beste onderwijs wordt geboden zodat hun kansen op succes in de maatschappij vergroten. Tevens is het doel van het toezicht gericht op de groei en bloei van het openbaar basis- en voortgezet onderwijs in de regio van OZHW.

De RvT van OZHW houdt **integraal** en **onafhankelijk** toezicht op:

- de realisatie van de doelstellingen van OZHW;
- het beleid van het bestuur;
- de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur (en staat daarbij het bestuur met raad terzijde);
- de continuïteit van de organisatie;
- de algemene gang van zaken binnen OZHW.

2.2. Integraal toezicht

De RvT verstaat hieronder het toezicht op het goed functioneren van alle systemen en mensen binnen de OZHW organisatie. De RvT vindt integraal toezicht belangrijk om alle strategische besluitvorming te kunnen toetsen aan de missie, visie, identiteit en continuïteit van OZHW. De RvT bevordert integraal toezicht door een goede informatievoorziening en structureel contact te onderhouden met vertegenwoordigende organen van belanghebbenden en incidenteel met belanghebbenden zelf.

2.2.1. Integraal toezicht ingevuld

De RvT van OZHW bewaakt o.a.:

- o de missie van OZHW*):
 - OZHW zorgt ervoor dat leerlingen toekomstgerichte kennis en vaardigheden verwerven, zodat zij toekomstige ontwikkelingen in de samenleving als wereldburger goed toegerust het hoofd kunnen bieden.
 - OZHW biedt op haar scholen een inspirerende, ondernemende, veilige en plezierige leer-, werk- en leefomgeving voor leerlingen en medewerkers.
- o het openbare karakter van OZHW zoals dat is verwoord in de Wet op het primair onderwijs (art. 46) en de Wet op het voortgezet onderwijs (art. 42);
- o dat de missie voor alle kinderen in het verzorgingsgebied van OZHW geldt;
- o dat leerlingen en medewerkers met respect omgaan met diversiteit;
- o de uiteindelijke output en outcome;
- o dat de leerlingen (direct en indirect) goed voorbereid worden op de arbeidsmarkt van de toekomst;
- o de motivatie van het college van bestuur;
- o de instroom van nieuwe leerlingen, de kwaliteit van het gegeven onderwijs, de resultaten van de examens, de resultaten van vervolg onderwijs en de slaagkans op de arbeidsmarkt;
- o het imago van de scholen van OZHW;
- o de tevredenheid van leerlingen en ouders.

*) **deze tekst indien nodig nog aanpassen als het strategisch beleid klaar is!**

2.3. Onafhankelijk toezicht

De RvT verstaat onder onafhankelijk toezicht:

1. dat er géén belangenverstrengeling zijn tussen (persoonlijke) belangen van leden van de RvT onderling en de OZHW organisatie.
2. het eigenstandig voorbereiden, inrichten, uitvoeren en evalueren van zijn toezicht.
3. dat toezicht is gebaseerd op meerdere onafhankelijke informatiebronnen.

De RvT vindt onafhankelijk toezicht belangrijk om ervoor te kunnen zorgen dat de belangen van alle belanghebbenden bij strategische besluiten zorgvuldig worden afgewogen. De RvT bevordert onafhankelijkheid door gebruik te maken van meerdere interne en externe informatiebronnen en informatiekanalen.

2.4. Goed toezicht

De RvT van OZHW:

1. vindt goed toezicht belangrijk om de gewenste prestaties van OZHW te bewaken zodat deze voldoen aan de wettelijke normen.
2. bevordert actief toezicht door vooraf aan te geven wat hij belangrijk vindt in zijn toezicht, op welke wijze hij toezicht wil houden en uitoefenen.
3. bevordert de kwaliteit van zijn functioneren en van zijn toezicht door zich voortdurend gericht te blijven op verbeteringen.
4. verstaat onder goed toezicht 'het toezicht houden' dat:
 - o met het bestuur vooruitkijkt, bij de tijd is en tijdig - indien nodig - maatregelen treft;
 - o bijdraagt aan het bereiken van de door de organisatie gestelde doelen en aan de beoogde maatschappelijke effecten;
 - o plaats vindt op basis van goede informatie, met betrokkenheid van de juiste belanghebbenden en op basis van zorgvuldige besluitvorming;
 - o rekening houdt met de relevante wet- en regelgeving, de geldende governance code, alsmede met de codes goed bestuur voor PO en VO.

2.5. Verantwoording afleggen

De RvT van OZHW:

1. oefent toezicht uit met oog voor het perspectief van ieder van de groepen en maatschappelijke organisaties in en om OZHW en vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid die een organisatie als OZHW draagt. De RvT onderscheidt daarbij de volgende primaire belanghebbenden:
 - o Intern: leerlingen; ouders/verzorgers; personeelsleden; MR en GMR.
 - o Extern: de gemeenten Barendrecht, Ridderkerk, Hendrik-Ido Ambacht, Zwijndrecht en Krimpenerwaard; maatschappelijke partners.
2. vindt het belangrijk om jaarlijks verantwoording af te leggen aan hen over zijn functioneren en zijn toezicht.
3. bevordert het afleggen van verantwoording door in het jaarverslag op uitgebreide en transparante wijze verslag te doen van alle relevante besluiten en activiteiten. De RvT bevordert en ziet tevens toe op het jaarlijks afleggen van verantwoording aan hen door het bestuur.

3. Toezichtkader OZHW

3.1 Inrichting

1. Het toezicht van de RvT is gebaseerd op de criteria die vermeld staan in de wet- en regelgeving zoals die geldt voor de onderwijssectoren, de codes goed bestuur voor PO en VO, de statuten van de "Stichting OZHW voor PO en VO" (art. 11 en 12), het Reglement RvT en CvB, het Strategisch beleidsplan, meerjarenplannen en bestuurlijke afspraken.
2. De RvT wordt samengesteld op basis van een profielschets voor de RvT in zijn geheel, voor de leden individueel en voor de voorzitter. Bij het opstellen van de profielschets is/wordt rekening gehouden met de actuele strategische, beleidsmatige en beheersmatige situatie OZHW. De profielschets worden regelmatig geactualiseerd.
3. De leden van de RvT komen per jaar zoveel keer bijeen als nodig is om de verantwoordelijkheden van de Raad waar te kunnen maken, zijn bevoegdheden uit te kunnen oefenen en zijn functies en taken te kunnen uitvoeren. Daarnaast hebben de voorzitter en de RvT regelmatig informeel

contact met elkaar. In aanvulling hierop houdt de RvT een jaarlijkse reflectie en evaluatiebijeenkomst.

3.2 Stijl van toezicht houden

De leden van de RvT beschouwen zichzelf als een team van toezichthouders dat goed wil samenwerken om de kwaliteit van bestuur en toezicht voortdurend te verbeteren. De RvT voelt zich individueel en gezamenlijk verantwoordelijk voor het goed functioneren van de RvT.

De RvT heeft respect voor ieders inbreng, streeft bij voorkeur naar consensus, en neemt – indien noodzakelijk – beslissingen met meerderheid van stemmen. Genomen besluiten worden naar buiten toe ondersteund door de voltallige RvT, ook al behoorde een lid van de RvT ten tijde van de besluitvorming eventueel tot de minderheid van stemmen.

De 'basistoets' voor de RvT is het oordeel of het CvB 'in control' is. D.w.z. dat de besturing van OZHW op koers ligt om de strategische doelen te bereiken en dat de risico's adequaat worden beheerst. Naast risicobeheersing zijn 'soft controls' ook onderdeel van het toezichtkader. Daaronder worden zaken verstaan als: het integer handelen; de besturing van OZHW is gebaseerd op vertrouwen van medewerkers; er is sprake van betrokkenheid en bevoegenheid naar leerlingen en medewerkers.

3.3 De rollen van de RvT

De RvT vervult meerdere rollen, te weten:

1. De **toezichtsrol**: informatie verzamelen, toetsing van vooraf gemaakte afspraken, oordeelsvorming, goedkeuring verlenen volgens de statuten en indien nodig interveniëren.
2. De **werkgeversrol**: benoemen, ontslaan, inspireren en periodiek beoordelen van de leden van de CvB en het bepalen van de arbeidsvoorwaarden van het CvB. Met de leden van het CvB zijn algemene aandachtsgebieden en inspanningsverplichtingen overeengekomen. De RvT wenst hiernaast jaarlijks vooraf een beperkt aantal prestatieafspraken op deelgebieden af te spreken met de leden van het CvB. Deze afspraken zijn zoveel mogelijk SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Toetsbaar) geformuleerd. De gehele RvT alsmede het CvB leveren input voor de te behalen resultaten. De RvT maakt de feitelijke afspraken met de leden van het CvB en legt deze ondertekend door beide partijen vast op schrift. Toetsing aan afgesproken resultaten vindt ieder jaar plaats in een gesprek met het CvB.
3. De **adviesrol en klankbordfunctie**: adviseren van, meedenken met het CvB op basis van in de RvT aanwezige kennis, expertise en externe informatie. Dit zal o.a. blijken uit het vooraf meer betrokken willen zijn bij de strategievorming en de omvorming van OZHW naar een synergiemodel in plaats van twee 'losse' onderwijssoorten (PO en VO) met de daarbij behorende scholen.
4. Een **monitorrol**: de RvT koppelt de ontwikkelingen in de omgeving aan de ontwikkelingen binnen de organisatie. Het gaat m.n. om interne en externe ontwikkelingen voortdurend in de gaten willen houden vanwege de impact daarvan op de strategische koers van de organisatie en de daarmee verbonden risico's.

3.4 Het toetsingkader geoperationaliseerd naar onderwerpen

Onderwijskwaliteit

De RvT hecht eraan dat de gegevens inzake kwaliteit onderwijs op hoofdlijnen worden aangeleverd met een analyse van het CvB die mede is gebaseerd op een regionale benchmark. De inspectierapporten worden integraal aangeleverd aan de RvT eveneens met een rapportage van het CvB en zo nodig met bijbehorende verbeterplannen.

Ten aanzien van het CvB zijn de volgende punten van belang:

- Aandacht voor de veranderende wet- en regelgeving met betrekking tot kwaliteitsverbetering van het onderwijs.
- Permanente aandacht voor specifieke kwaliteitsaspecten en het periodiek bijstellen van de prioriteitsvolgorde.
- Het afleggen van verantwoording op het niveau van de stichting aan interne en externe stakeholders.
- Het in voldoende mate realiseren van de resultaten zoals die zijn verwoord in het jaarplan.

Identiteit / wezenskenmerken openbaar onderwijs

Art. 46 van de WPO en art. 42 van de WVO omschrijven het karakter van het openbaar onderwijs. Er wordt ook wel gesproken van de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs.

- o Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.
- o Openbare scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing.
- o Openbaar onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing.

Onderstaand overzicht biedt een nadere concretisering van deze wezenskenmerken:

- o **Toegankelijkheid:** wachtlijsten (evt. selectiecriteria bij overinschrijving); vrijwillige ouderbijdrage; klachtenregeling.
- o **Personeel:** aannamebeleid; samenstelling.
- o **Pluriformiteit:** lessen levensbeschouwing; godsdienstlessen; lessen democratisch burgerschap.

Voldoende openbaar onderwijs (en een genoegzaam aantal scholen)

In de artikel 23 van de Grondwet wordt bepaald, dat een gemeente verantwoordelijk is voor voldoende openbaar onderwijs in een genoegzaam aantal scholen. In dit verband is het van belang jaarlijks in het jaarplan en het jaarverslag aandacht te besteden aan het marktaandeel en de spreiding van de openbare scholen.

Personeel (HRM)

Aan de van diverse onderwerpen en kwantitatieve gegevens worden de ontwikkelingen binnen OZHW ten aanzien van HRM gevolgd, zoals: de omvang van het personeel; de verhouding onderwijzend niet onderwijzend personeel; medewerkerstevredenheid; nascholing; mobiliteit; professionalisering; loopbaanontwikkeling; ziekteverzuim; integriteitbeleid.

Financiën

Bij dit onderwerp komen aspecten aan de orde als: solvabiliteit; liquiditeit; weerstandsvermogen; liquiditeitsprognose; realisatie financieel jaarplan; meerjaren overzicht.

Onderwijshuisvesting

Bij het toezien op de onderwijshuisvesting gaat het om zaken als: (meerjaren)onderhoudsplannen; het huisvestingsprogramma (nieuwbouw / verbouw / exploitatie); lopende projecten.

Bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling

Hier spelen bij het toezien onderwerpen als: lerende organisatie (o.a. leren van fouten); ruimte voor professionalisering; planning- en controlecyclus; ICT ontwikkelingen.

Relatie OZHW en stakeholders

Stichting OZHW levert een constructieve bijdrage aan de relatie met stakeholders van het onderwijs en aan de stakeholders van de stichting (te weten: leerlingen; ouders/verzorgers; MR; GMR; gemeenten; overleg/adviesorganen op gemeentelijk niveau; maatschappelijke partners). Het is van belang dat de stakeholders OZHW positief waarderen. In dit verband spelen tevredenheidsonderzoeken bij leerlingen, ouders en personeel een rol.